

Dosarul nr.3ra-776/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (L. Holevițaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Ala Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 martie 2020, Ala Ion, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, ulterior concretizată, prin care a solicitat declararea ilegală a deciziei din 04 ianuarie 2020 emisă de CTAS Botanica nr.94/2020/248 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei, a declara ilegal răspunsul CNAS nr.J-348/20 din 25 februarie 2020, obligarea CNAS să efectueze calculul cuantumului pensiei lui Ala Ion, cu achitarea pensiei în cuantum de 75 % din solda lunară începând cu 14 decembrie 2007, luându-se în considerare certificatul eliberat de către DP Chișinău nr.34/20-4099 din 15 martie 2019, cu majorările și indexările ce au avut loc.

În motivarea acțiunii a indicat că, a activat în organele afacerilor interne până la 14 decembrie 2007, obținând calitatea de pensionar MAI cu calculul vechimii în muncă de 20 ani calendaristici efectivi în serviciu. În temeiul ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, s-a efectuat recalcularea vechimii în muncă, cu avantaje pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă și Izolatorul de Detenție Provizorie,

vechimea în muncă la momentul ieșirii la pensie constituind 37 ani. La ieșirea la pensie cuantumul pensiei inițial a constituit 50 % din soldă, iar după recalcul ar constitui 75%.

Reclamantul a indicat că s-a adresat CTAS Botanica în vederea recalculării pensiei, însă actele nu au fost primite.

Totodată, a formulat cerere prealabilă, care prin decizia din 04 ianuarie 2020 nr.94/2020/348 a fost respinsă și i s-a refuzat în calcularea cuantumului pensiei.

La fel, reclamantul a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Botanica și admiterea cerințelor înaintate, însă la 25 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă.

Prin hotărârea 25 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a anulat actul administrativ individual defavorabil - decizia CTAS Botanica nr. 94/2020/248 din 04 ianuarie 2020 și decizia adoptată în procedura prealabilă – refuzul CNAS nr.J-348/20 din 25 februarie 2020 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei reclamantului Ala Ion, începând cu 14 decembrie 2007, în cuantum de 75% din solda lunară, în baza certificatului eliberat de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău nr.34/20-4099 din 15 martie 2019, cu majorările și indexările ce au avut loc (f.d.70, 75-82).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 30 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus cerere de apel nemotivată (f.d.74), ulterior la 23 februarie 2021, respectând termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii din 25 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, emiterea unei decizii noi de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Ala Ion ca fiind neîntemeiată (f.d.89-92).

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 25 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.105, 106-113).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, intimatului la momentul pensionării i-a fost calculată eronat vechimea în muncă, din motive imputabile angajatorului și drept urmare, eronat i-a fost stabilit cuantumul pensiei, iar pînă în prezent intimatul a primit pensia diminuată din vina organului care la momentul pensionării deținea competența de calculare a vechimii în muncă și stabilire a pensiei.

Instanța de apel a constatat că suma pensiei neprimite de intimat din motivul calculării eronate a vechimii în muncă, urmează a-i fi recalculată și achitată fără limită de timp, în baza confirmării eliberate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău, IGP al MAI al RM, nr.34/20/4099 din 15 martie 2019. Or, intimatul nu a primit pensia cuvenită din vina organului care i-a stabilit-o, iar neachitarea acesteia în momentul depistării erorii, constituie o lipsire nejustificată a intimatului de valoarea patrimonială care se cuvine în baza legii.

De asemenea, în cadrul judecării cauzei în ordine de apel s-a mai constatat că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat intimatului recalcularea pensiei neplătite din vina organului care inițial i-a calculat eronat vechimea în muncă. Astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a aplicat normele de drept, a dat

apreciere completă și obiectivă probelor, hotărârea contestată fiind legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 01 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivată, iar la 09 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea cererii de recurs, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece nu au fost analizate multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Recurentul a menționat că, prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autorităților publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Recurentul consideră că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de MAI în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar”, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Astfel, Hotărârea Guvernului nr.78/1994 nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

Recurentul a indicat că prevederile enunțate supra, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI. Or, se deduce că activitatea intimatului din perioadele enumerate, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994.

Recurentul a subliniat că soluția instanțelor ierarhic inferioare potrivit căreia a fost obligat să recalculeze pensia intimatului din data stabilirii inițiale, este vădit eronată, or, cum se probează prin materialele dosarului, intimatul a prezentat și depus acte suplimentare în anul 2019, iar aceste acte suplimentare ce au servit temei pentru recalcularea pensiei, au apărut la momentul emiterii ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, în baza căruia a fost eliberată confirmarea cu nr. 34/204099 din 15 martie 2019.

Recurentul consideră că la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către MAI, vechimea în muncă a fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost stipulată în ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018, respectiv recalcularea pensiei

urmează a fi efectuată potrivit legislației în vigoare la momentul apariției circumstanțelor noi, adică de la 17 decembrie 2019 și nu data stabilirii inițiale a pensiei.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 18 mai 2021.

La 22 iunie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale, a recepționat decizia contestată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001883559AS, anexat la materialele dosarului (f.d.119).

La 01 iunie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la 09 iulie 2021 recurs motivat împotriva deciziei din 18 mai 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen (f.d.124-129).

La 08 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ala Ion și avocatului acestuia copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.123).

La 14 iulie 2021, Ala Ion, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir, a depus referință prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.132-135).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Nicolae Craiu

Victor Burduh